

Advies nr 22/2015 van 17 juni 2015

Betreft: Ontwerp van koninklijk besluit houdende het beheer van het centraal register van testamenten en het centraal register van samenlevings- en huwelijksovereenkomsten (CO-A-2015-029)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Minister van Justitie ontvangen op 18/05/2015;

Gelet op de bijkomende informatie, ontvangen op 29 mei en 1 juni 2015;

Gelet op het verslag van Mevrouw A. Junion;

Brengt op 17 juni 2015 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Het aan de Commissie voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit (KB) heft het koninklijk besluit van 21 juni 2011 houdende het beheer van de centrale registers van testamenten en huwelijksovereenkomsten op en vervangt dit ingevolge de aanpassingen die werden ingevoerd met de wet van 14 januari 2013¹, die de wet wijzigde van 13 januari 1977 houdende goedkeuring van de overeenkomst inzake de vaststelling van een stelsel van registratie van testamenten, opgemaakt te Bazel op 16 mei 1972, en tot invoering van een centraal huwelijksovereenkomstenregister. Deze aanpassingen bestaan uit een opneming in deze registers van de samenlevingsovereenkomsten zoals bedoeld in artikel 1478 van het Burgerlijk Wetboek, en van de vonnissen en arresten die een wijziging inhouden van het huwelijksvermogensstelsel of van de samenlevingsovereenkomst. Deze wet van 2013 schrapt eveneens de andere vormen van wettelijke openbaarmaking en stelsel van tegenwerpelijkheid ten aanzien van derden (publicatie van het huwelijksvermogensstelsel van een handelaar in het handelsregister – vermelding van de huwelijksovereenkomsten in de bevolkingsregisters – vermelding van de wijzigingsakten van het huwelijksvermogensstelsel in het Belgisch Staatsblad) omwille van de registratie ervan in het centraal register van huwelijksovereenkomsten (CRH).
2. De Commissie sprak zich met haar adviezen 29/2010, 31/2011 en 47/2014 tweemaal uit over het vorige ontwerp van KB alsook over het wetsontwerp dat leidde tot de voormelde wet van 14 januari 2013.

II. ONDERZOEK

3. Eerst en vooral betreurt de Commissie dat haar uitdrukkelijke vraag tot op heden niet werd opgevolgd om in de reglementering het of de doeleinde(n) te vermelden waarvoor de centrale registers van testamenten (CRT) en van samenlevings- en huwelijksovereenkomsten (CRH) werden gecreëerd. De betrokkenen moeten zich bij het lezen van de reglementering een beeld kunnen vormen van de verwerkingen die met hun gegevens zullen worden uitgevoerd. In de mate dat elk gebruik/mededeling van gegevens van de registers dient overeen te stemmen met het of de doeleinde(n) waarvoor zij werden gecreëerd, vormt deze vermelding een noodzakelijke voorwaarde voor een minimale voorzienbaarheid. Dit gebrek moet worden gecorrigeerd.
4. In de geest van de wijziging die werd ingevoerd met de voormelde wet van 14 januari 2013, bepaalt artikel 4 van het ontwerp van KB dat de samenlevingsovereenkomsten, alsook de

---

¹ Wet van 14 januari 2013 houdende diverse bepalingen Inzake werklastvermindering binnen justitie

vonnissen en arresten die een wijziging impliceren van het huwelijksvermogenstelsel, verplicht moeten worden ingeschreven in het CRH. Zoals reeds opgemerkt door de Commissie in haar vorige adviezen geeft deze toevoeging geen aanleiding tot opmerkingen aangezien zij de bijwerking van het CRH verzekert. Aangezien deze vonnissen en arresten gevoelige gegevens kunnen vormen zoals bedoeld in artikel 8 van de WVP, zal de KFBN erover moeten waken dat in het register enkel het huwelijksvermogenstelsel wordt opgenomen dat ingevolge het vonnis werd gewijzigd, hierbij vermijdend dat enige informatie betreffende (een) eventuele betwisting(en) verbonden aan deze wijziging van huwelijksvermogenstelsel wordt meegedeeld via een raadpleging van het CRH.

5. Artikel 6 vermeldt de gegevens die zowel in het CRT als in het CRH worden opgenomen. Aangezien de toegangsvoorwaarden voor beide registers verschillend zijn (geen toegang tot het CRT bij leven van de erflater behalve voor de erflater zelf en de instrumenterende notaris) dient het ontwerp van KB aangepast te worden aangepast waarbij wordt verduidelijkt welke gegevens in elk register worden opgenomen en toegankelijk zijn.
6. Op het gebied van de gegevens opgenomen in de registers kunnen volgende opmerkingen worden geformuleerd:
  - a. het Rijksregisternummer mag uitsluitend gebruikt worden door de personen die gemachtigd werden om dit nummer te gebruiken.
  - b. op het niveau van artikel 6, § 2, 2° dient het soort akten dat wordt bedoeld te worden verduidelijkt door te verwijzen naar de artikelen 3 of 4 van het KB.
  - c. de invoeging van de aard van het vonnis lijkt niet relevant aangezien enkel de informatie betreffende de doorgevoerde wijziging aan het huwelijksvermogenstelsel noodzakelijk is en de informatie met betrekking tot de aard van het vonnis bovendien een gevoelig gegeven kan vormen zoals bedoeld in artikel 8 van de WVP. In de plaats dient dus de datum van het vonnis vermeld te worden alsook de wijziging aan de samenlevingsovereenkomst of het huwelijksvermogenstelsel die hierop volgde.
  - d. voor het overige, aangezien een samenlevings- of huwelijksvereenkomst laatste wilsbeschikkingen kan bevatten, dient een bepaling toegevoegd te worden die preciseert dat in voorkomend geval het bestaan van dergelijke laatste wilsbeschikkingen niet in het CRH wordt vermeld.
7. Artikel 8 van het ontwerp van KB bepaalt de bewaringstermijn conform hetgeen reeds was voorzien in 2014 en waarvoor de Commissie een gunstig advies verstrekke (47/2014). Onderhavig ontwerp van KB bepaalt een bewaringstermijn voor de loggings van de toegangen tot de registers (logbestanden) van 10 jaar vanaf de datum van de raadpleging.

De Commissie beveelt aan te verduidelijken dat deze termijn ingeval van juridische/administratieve stappen wordt geschorst tot alle beroepsmogelijkheden zijn uitgeput. Teneinde te waken over de kwaliteit van de loggings zou artikel 8, § 2 eveneens moeten bepalen dat de gegevens die in dit raam worden bewaard, moeten toelaten na te gaan wie wanneer toegang had, tot welke gegevens en waarom. Bovendien kan de formulering van deze bepaling worden verbeterd door de woorden "de gegevens van de toegangen tot de registers" te vervangen door "de gegevens betreffende de raadplegingen van de registers".

8. Hoofdstuk 3 van het ontwerp van KB bepaalt de toegang tot de registers CRT en CRH.
9. De toegangsmodaliteiten voor het CRT worden niet gewijzigd door het ontwerp van KB. De formulering van artikel 9 § 1 dient niettemin te worden gewijzigd door het woord "erflater" te vervangen door "de persoon die laatste wisbeschikkingen heeft getroffen" aangezien het CRT niet alleen gegevens betreffende testamenten bevat. De huwelijksovereenkomsten waarbij de echtgenoten of aanstaande echtgenoten elkaar voor het geval van overleving, het geheel of een gedeelte van de goederen waaruit hun nalatenschap zal bestaan toewijzen, worden eveneens ingeschreven.
10. Artikel 11 bepaalt op zijn beurt de toegangsvoorwaarden tot het CRH (centraal register van samenlevings- en huwelijksovereenkomsten) en voert aldus de voormelde wet van 13 januari 1977 uit. Artikel 4/1 van deze wet bepaalt immers dat iedereen het centraal register van huwelijksovereenkomsten kan raadplegen maar verleent in haar artikel 6 eveneens de bevoegdheid aan de Koning om onder meer de toegangsmodaliteiten tot het register te bepalen². Het voormelde KB van 21 juni 2011 bevat op dit punt een belangrijke wijziging op het niveau van de laatste categorie personen die aanspraak kunnen maken op raadpleging van het CRH (art. 11, §1er, 4°)³. Terwijl momenteel deze categorie personen wordt gedefinieerd als "elke andere persoon of instelling toegelaten bij koninklijk besluit", wil het ontwerp van KB dit opnieuw definiëren in ruimere bewoordingen: "eenieder voor zover zij

---

² Het is de voormelde wet van 2013 die dit artikel 4/1 toevoegde aan de voormelde wet van 1977; zonder dat dit evenwel voor advies aan de Commissie werd voorgelegd.

³ Momenteel bepaalt artikel 11 van het KB van 21 juni 2011 houdende het beheer van de centrale registers van testamenten en huwelijksovereenkomsten dat "Op de wijze bepaald door de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat zijn de gegevens opgenomen in het centraal register van huwelijksovereenkomsten toegankelijk voor :

1° de notarissen en de Belgische diplomatieke zendingen en consulaire posten in het buitenland, de gerechtsdeurwaarders en de griffiers en magistraten bij de rechtscolleges, in functie van de uitoefening van hun ambt;
 2° de openbare overheden, de instellingen van openbaar nut en instellingen van algemeen belang indien de kennisneming van huwelijksstelsel van een persoon noodzakelijk is voor de uitvoering van hun wettelijke opdrachten ;
 3° de partijen zelf;

4° elke andere persoon of instelling toegelaten bij koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. »

een belang kunnen aantonen"; zonder dat het Verslag aan de Koning enige rechtvaardiging dienaangaande bevat.

11. Zoals de Commissie reeds herhaaldelijk aanstipte is de privacywet eveneens van toepassing op de openbare en semiopenbare registers. De mededeling van persoonsgegevens uit deze registers moet beantwoorden aan de doeleinden waarvoor ze werden gecreëerd. Volgens artikel 1391 van het Burgerlijk Wetboek⁴ kunnen, bij gebrek aan voormelde inschrijving in het CRH, de van het wettelijk stelsel afwijkende bepalingen niet worden tegengeworpen aan derden die, onbekend met het huwelijkscontract, overeenkomsten met de echtgenoten hebben aangegaan. Artikel 1395 van het Burgerlijk Wetboek⁵, handelend over de tegenwerpelijke ten aanzien van derden van de wijzigingsakten van het huwelijksvermogenstelsel beoogt met betrekking tot de inschrijving in het CRH de contracterende derden alsook de verantwoordelijkheid van de instrumenterende notaris ten opzichte van de schuldeisers. Wanneer hij de toegangsmodaliteiten voor het CRH bepaalt dient de auteur van het ontwerp van KB rekening te houden met de redenen waarom de wetgever heeft voorzien in een openbaarmaking van de huwelijksvermogenstelsels en hun wijzigingen. Om het even welke derde of contracterende derde heeft er niet per definitie belang bij het huwelijksvermogenstelsel van een persoon te kennen. A priori vergen slechts bepaalde types contracten de instemming van beide echtgenoten ingevolge hun huwelijksvermogenstelsel (wettelijk stelsel – 1418 B.W.) waarbij enkel de schuldeisers van gehuwde personen (of wettelijk samenwonenden) dienen te weten in welke mate zij kunnen optreden tegen de echtgeno(o)t(e) (wettelijk samenwonende) in het raam van de gedwongen uitvoering van een niet uitgevoerd contract. Artikel 215 van het Burgerlijk Wetboek is op zijn beurt van toepassing op beide echtgenoten, ongeacht hun huwelijksvermogenstelsel.

12. Bijgevolg dient de formulering van artikel 11, § 1, 4° van het ontwerp van KB aan deze criteria aangepast te worden. Zonder verduidelijking van de aard van het belang dat kan worden ingeroepen door personen die een toegang wensen tot het CRH wordt dit register raadpleegbaar voor iedereen, zonder verband met het doeleinde waarvoor de wetgever in deze openbaarheid heeft voorzien. Het CRH zou aldus een slinkse manier kunnen vormen om kennis te nemen van de burgerlijke staat van een persoon of nog een manier voor de erfgerechtigden om onrechtstreeks kennis te nemen van het (eventueel gewijzigd) huwelijksvermogenstelsel van personen van wie zij potentiële erfgenamen zijn; wat niet legitiem lijkt, noch op basis van de privacywet, krachtens welke elke verwerking van persoonsgegevens slechts toelaatbaar is in een van de gevallen bedoeld in artikel 5 van de

---

⁴ Zoals het zal van kracht zijn op 1 september 2015

⁵ Zoals het zal van kracht zijn op 1 september 2015

WVP, noch op basis van de vermoedelijke doeleinden van dit register. Bijgevolg moet deze bepaling worden aangepast door de aard van het belang te verduidelijken dat kan worden ingeroepen in het licht van de voormelde criteria.

13. Vanuit eenzelfde redenering dient artikel 11, § 2, 5°, dat bepaalt dat personen hun belang moeten vermelden in hun vraag om toegang, aangepast te worden in die zin dat zij moeten aantonen waarom het huwelijksvermogenstelsel/de samenlevingsovereenkomst van een persoon hun rechten en verplichtingen aantast. Elke raadpleging van het CRH moet op z'n minst toelaatbaar zijn op basis van artikel 5 van de WVP. De KFBN zal als verantwoordelijke voor de verwerking van het CRH hierop moeten toezien.
14. Artikel 11, § 2, 4° moet eveneens worden aangepast in die zin dat het bepaalt dat het Rijksregisternummer van de persoon van wie gegevens worden geraadpleegd, moet vermeld worden in de aanvraag voor raadpleging. Bepaalde personen die aan de voorwaarden voldoen om het CRH te raadplegen beschikken misschien niet over het recht om het Rijksregisternummer te gebruiken omdat ze niet voorkomen in de lijst van personen die hiertoe gemachtigd kunnen worden (art. 5 WRR). Bovendien vormt het Rijksregisternummer geen gegeven dat per definitie beschikbaar is; het is niet omdat men gemachtigd is om dit nummer te gebruiken dat de titularis van het nummer verplicht is om het mee te delen. Voorzien in de verplichte vermelding voor raadpleging leidt er mogelijk toe dat schuldeisers materieel in de mogelijkheid wordt ontnomen om het CRH te raadplegen. Bijgevolg dient te worden bepaald dat volgende gegevens in de plaats worden vermeld: "naam en voornamen en hoofdverblijfplaats zoals vermeld in het Rijksregister. Indien een geval van homonymie door de KFBN wordt opgemerkt dienen de volgende bijkomende gegevens te worden vermeld: geboorteplaats en -datum alsook, in de veronderstelling dat de verzoeker gemachtigd is om dit te gebruiken en dat het beschikbaar is, het Rijksregisternummer".
15. Ten slotte herinnert de Commissie aan haar aanbeveling 03/2011 krachtens welke elke raadpleging van online diensten, die toegang verlenen tot persoonsgegevens, dient te gebeuren aan de hand van de authenticatiemodule van de elektronische identiteitskaart of een gelijkwaardig systeem dat een passend beveiligingsniveau waarborgt. Bovendien zal, wat de categorieën personen betreft bedoeld in artikel 11, § 1, 1° en 2°, moeten worden voorzien in een passend systeem van gebruikers- en toegangsbeheer in het raam waarvan de KFBN zich kan vergewissen van de identiteit en de hoedanigheid van personen die toegang vragen tot authentieke bronnen. In dit opzicht is het louter verzamelen van de naam en de functie van de verzoeker, zoals thans bepaald in artikel 11, § 2, 1°, ontoereikend.

16. Artikel 12 van het ontwerp van KB wijkt af van de machtigingsbevoegdheid van het Sectoraal comité van het Rijksregister (SCRR) door elke persoon die de Registers raadpleegt te machtigen om het Rijksregisternummer te gebruiken. Welnu, dit is enkel mogelijk bij in de Ministerraad overlegd KB waarbij, na advies van het Sectoraal comité van het Rijksregister, de gevallen worden bepaald waarin geen machtiging is vereist. Bovendien, zoals reeds opgemerkt door de Commissie, is dit slechts mogelijk op expliciete wijze en mits een expliciete motivering; wat in onderhavig geval ontbreekt. Tot slot is het niet omdat men volgens de vereiste procedure zou afwijken van de machtigingsbevoegdheid van het SCRR, dat de in dit raam gemachtigde personen eveneens ontslagen worden van de wettelijke consequenties, met name de naleving van de WRR waaronder de verplichting om te beschikken over een consulent inzake informatiebeveiliging en bescherming van de privacy (art. 8 en 10 WRR). Welnu, gelet op de ruime toegankelijkheid van het CRH lijkt het weinig realistisch dat deze verplichting effectief wordt nageleefd. Bijgevolg dient dit artikel 12 van het ontwerp te worden geschrapt.
17. Voor het overige herhaalt de Commissie haar vraag, teneinde aan de raadplegingen van het CRH een goed transparantieniveau te verlenen, dat aan de betrokkenen een specifiek toegangsrecht zou verleend worden naar analogie met het specifieke toegangsrecht verleend aan de betrokkenen voor raadplegingen van het Rijksregister (art. 6, § 3 van de wet van 19/07/1991 betreffende de bevolkingsregisters) en dat in het ontwerp van KB een bepaling in die zin zou worden opgenomen.
18. Ten slotte voorziet artikel 14 van het ontwerp van KB opnieuw in de publicatie in het Belgisch Staatsblad van bepaalde akten tot wijziging van het huwelijksvermogenstelsel zonder te vermelden welke gegevens in de vermelding moeten worden opgenomen. Volgens de informatie die werd verkregen van de afgevaardigde ambtenaar is deze herintegratie ingegeven door het feit om aan de schuldeisers de mogelijkheid te bieden om raadplegingen uit te voeren aan de hand van een gegroepeerde lijst. Aangezien de persoonsgegevens van het Belgisch Staatsblad niet geïndexeerd worden door de zoekmotoren en de raadplegingen van het Belgisch Staatsblad niet kunnen plaatsvinden op basis van een dergelijke lijst, overtuigt dit argument niet. Aangezien een dergelijk stelsel van openbaarheid reeds wordt verzekerd door het CRH, verbaast deze bepaling aangezien zij een dubbel gebruik vormt ten opzichte van het CRH en zorgt voor een verspreiding van persoonsgegevens zonder relevante rechtvaardiging. Bijgevolg dient deze bepaling te worden geschrapt.

OM DEZE REDENEN,

Brengt de Commissie een ongunstig advies uit over het ontwerp van Koninklijk besluit in zijn huidige vorm.

Voor de Wnd. Administrateur, afw.

De Voorzitter,

(get.) An Machtens
Wnd. Afdelingshoofd ORM

(get.) Willem Debeuckelaere